

HİPNOZ UYGULAMALARINDA TIBBİ UYGULAMA HATALARI

Kenan TAŞTAN¹

Giriş

Yunanca “uyku” anlamına gelen Hipnoz, Hypnos (ϋπνος) kelimesinden gelmektedir. Kökeni, Yunan Tanrısı olan “Hypnos” a dayanır (Taştan ve Set, 2013).

Uzun zamandır bilim için anlaşılması zor bir kavram olan hipnozun bilinen tarihi milattan önceki dönemlere dayanmasına ve o dönemden beri tıbbi tedavi yöntemi olarak kullanılmasına rağmen, hala üzerinde konsensüse varılmış kesin bir tanımı yoktur. Bununla birlikte hipnoz farklı uzmanlar ve kuruluşlar tarafından farklı şekillerde tanımlanmıştır.

American Psychological Association-Amerikan Psikoloji Birliği Hipnoz Derneği hipnozu “Bir sağlık profesyoneli ya da araştırmacısının, kişinin duyu, algı, düşünce veya davranışlarında değişiklik meydana getirmek üzere telkin verdiği bir prosedürdür” şeklinde tanımlamıştır (Taştan ve Set, 2013).

“Hipnoz” terimi, hem değişmiş bir bilinç durumu (eş anlamlısı: hipnotik trans) hem de bu duruma neden olan prosedür anlamında kullanılmaktadır (4). Hipnotik bir trans sırasında, davranış kadar fizyolojik, bilişsel ve duygusal süreçler de değiştirilebilir. Hipnotik bir durum ve hipnotik fenomen, başka bir kişi (terapist) veya tek başına (kendi kendine hipnoz) indüklenebilir (Peter, 2015).

¹ Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi Tıp Fakültesi Aile Hekimliği AD, ktastan2002@yahoo.com, ORCID iD: 0000-0002-6020-1379

KAYNAKLAR

1. Allison, DB., Faith MS. Hypnosis as an adjunct to cognitive-behavioral psychotherapy for obesity: a meta-analytic reappraisal. *J Consult Clin Psychol.* 64(3):513-6. (1996)
2. Banerjee, S., Srivastav, A. Palan BM. Hypnosis and self-hypnosis in the management of nocturnal enuresis: a comparative study with imipramine therapy. *Am J Clin Hypn.* 36(2): 113-9. (1993)
3. Beauchamp, TL., Childress, JF. Principles of Biomedical Ethics. 3th ed, New York: Oxford Uni. Press.120: 7-65.(1989)
4. Bryan, W. Legal Aspects of Hypnosis, Charles C.Thomas, 301-327 East Lawrence Avenue, Springfield, Illinois, USA. 6-10. (1962)
5. Ceyhan, D., Yiğit, T. T. *Journal of Clinical Science Cilt: 7, Sayı: 2;1507-1516.* (2013)
6. Geleneksel ve tamamlayıcı tıp uygulamaları yönetmeliği. Resmi Gazete. Erişim: <http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/10/20141027-3.htm>.
7. Gönce, MN. Sigara Bağımlılığının Tedavisinde Hipnoz Kullanımı: AUCH Tekniği. *Eurasian JHS.* 3(2):69-76. (2020)
8. Güner, M.R., İlkeleri ve Uygulamalarıyla Kendi Kendine Telkin, Ege Meta Yayınları, İzmir. 20-21-22. (2004)
9. Hakeri, H. ve ark. “Tıp / Sağlık Hukuku Mevzuatı”, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2013.
10. Kavaz, T., Yanıkoğlu, N., Taştan, K. The Use of Hypnosis to Prevent the Gag Reflex in Dentistry: Two Case Reports. *Konuralp Tıp Dergisi, 13(1), 156-159.* (2021)
11. Kohen, DP, Mahowald, MW., Rosen, GM. Sleep-terror disorder in children: the role of selfhypnosis in management. *Am J Clin Hypn.* 34(4):233-44. (1992)
12. Luce, JM. Ethical principles in critical care. *JAMA.* 263 (5): 696-700. (1990)
13. Mantle, F. Eating disorders: the role of hypnosis. *Paediatr Nurs.*15(7):42-5. (2003)
14. Maquet, P., Faymonville, ME., Degueldre, C., Delfiore, G., Franck, G., Luxen, A., et al. Functional neuroanatomy of hypnotic state. *Biol Psychiatry.* 45:327-333. (1999)
15. Özgünay, ŞE., Emineoğlu, Ş. The Use of Hypnosis in Magnetic Resonance Imaging in Panic Attack Patient *J Tradit Complem Med.* 4(2):302-5. (2021)
16. Peter, B. Hypnosis. In: Wright DE, editor. International encyclopedia of the social and behavioral sciences. 2nd edition. Volume 11. Oxford: Elsevier. 458-464. (2015)
17. Revenstorff, D., Klinische Hypnose, Springer Verlag Berlin Heidelberg. 7-11. (1990)
18. Sağlam, AA. Dental Anestezi. 1. baskı. Ankara: Berkay Ofset Ltd. Şti.130-46. (2015)
19. Shih, M., Yang, YH., Koo, M. A meta-analysis of hypnosis in the treatment of depressive symptoms: a brief communication. *Int J Clin Exp Hypn.* 57(4):431-42. (2009)
20. Smaga, D., Cheseaux, N., Forster, A., Colombo, S., Rentsch, D. [Hypnosis and anxiety problems]. *Rev Med Suisse.*10;6(236):330 – 3. (2010)
21. Spiegel, D., Cardena, E. New uses of hypnosis in the treatment of posttraumatic stress disorder. *J Clin Psychiatr.* 51(1):39-43. (1990)
22. Sunar, F., Işık, Z., Solak, G. Sistolik Kan Basıncı Üzerine Hipnozun Etkisi. *KTO Karatay Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi. Cilt 1, Sayı 3, 1-6.* (2020)
23. Taştan, K. Hypnotherapy Applications as a Traditional and Complimentary Medicine Method. *Konuralp Tıp Dergisi.*11(3): 493-494. (2019)
24. Taştan, K., Doğan, E., Şakiroğlu, F., Ateş, MS., Delkhaş, A. Hipnozun Mitoolojik ve Bilimsel Tanımı. (Taştan K. eds), *Bilinmeyen Yönleriyle Hipnoz ve Hipnoterapi.* s. 232-240 Zafer Yayınevi. ISBN:978-6052160-31-2. (2019)
25. Taştan, K., Set, T. Bilinçaltının Terapötik Gücü:Hipnoterapi. Erzurum. Ayhan Ofset. S. 1-40. 2013.
26. Taştan, K., Yıldız, MA., Kopuzlu, SM., Ateş, MS., Tanrıaşkı, Ö. Bilinçli Zihin, Kritik Fak-tör ve Bilinç Dışı Zihin. (Taştan K. eds), *Bilinmeyen Yönleriyle Hipnoz ve Hipnoterapi.* s. 180-199 Zafer Yayınevi. ISBN:978-6052160-31-2. (2019)
27. Tokaç, M. Geleneksel Tıbbi Etik ve Hukuk Yönü ile Bakış. *Journal of BSHR.3 (Özel Sayı):155-160.* (2019)
28. Veatch, RM. Cross Cultural Perspectives in Medical Ethics: Readings. Boston MA: Jones and Bartkett Publishers. 241, 320-21. (1989)
29. Yapko, MD.. *Trancework: An introduction to the practice of clinical hypnosis (2nd ed.).* New York: Brunner – Routledge. 2003.